

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutiones Morales

In Quibus Vnivers[ae] Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1602

5. Clericos sacris ordinibus initiatos ad preces horarias recitandas
communi iure compelli.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14077

ipſi interire, ac miniſtrare per ſe, vel per alium; non tamen continuò fit, vt preces Horarias recitare cogatur: ſatis enim eſt, ſi eo modo, & ratione, Eccleſiæ ſeruiat, quam beneficij inſtitutio poſtulat. Porrò beneficia, quæ ſunt inſtituta, interdum exigunt, vt Beneficiarius per ſe ipſum Eccleſiæ ſeruiat, interdum vt per alium id faciat. Quæſtionis tamen eſt dubia, an aliqua ſint beneficia, quæ nullum Clericū in Eccleſia miniſterium requirant. Item, an Clerici, qui ea habent cogantur iure naturali preces Horarias recitare, vt ſatisfaciant ijs, qui eiuſmodi beneficiorum reditus reliquerunt, ſiquidem nullum aliud officium obire, & exequi compelluntur. De primo, equidem communis opinio negare videtur vllum tale beneficium reperiri. At in Hiſpania videm⁹ eſſe beneficia, quæ Preſtimonia, vel Preſtimoniales portiones vocantur, quæ nec exigunt, vt Clerici in Eccleſijs aſſiduè commorentur; nec vt abſentes aliquem in ſui locum ſubſtituant, qui ſeruiat Eccleſiæ. De ſecundo, auctores, quos paulò ante citauimus, aperte docent huiusmodi Beneficiarios lege naturali compelli ad diuinum officium perſoluendum, vel ſaltem ad aliquas preces recitandas. Certè legi naturali ſatisfaciunt, ſi quæſcunque preces ad Deum pro fundatoribus beneficiorum fundant.

Cap. V.

Clericos ſacris Ordinibus initiatos ad preces Horarias recitandas, communi iure compelli.

PRIMO queritur, An ex iure Canonico colligatur, Clericos ad ſacros Ordines promotos oportere Diuinum officium perſoluere? Nam, vt Gloſſa refert in cap. vlt. d. 92. quidam dixerunt, Beneficiarios quidem iure ipſo cogi preces Horarias recitare, ſed non alios, qui nomine, & ratione ſui patrimonij ſunt ordinibus initiati. Canonici iuris interpretes communi conſenſu cum Gloſſa oppoſitum colligunt ex cap. Presbyter, diſt. 91. vbi ex Concilio Agathenſi habetur, Presbyterum ſeptem Horas Canonicas perorare debere: quod idem ſtatuitur in cap. 1. de celebrat. Miſſar. Item in c. Si quis Presbyter, diſt. 92. vbi decernitur: Si quis Presbyter, aut Diaconus, vel quilibet alius Clericus Eccleſiæ deputatus in quolibet loco fuerit, in quo Eccleſia eſt, & ad quodiſcunq; psallendi officium matutinis, vel vespertinis ad Eccleſiam non conuenierit, deponatur à Clero. Verùm obijciunt quidam, ex his Decretis non colligi id, quod volumus. Nam in cap. Si quis Presbyter, ſolum habetur, Presbyterum, Diaconum, vel Clericum certæ Eccleſiæ deputatum, preces Canonicas recitare debere; quod perinde eſt, ac ſi diceretur, beneficiarios tantum Clericos ea lege teneri. Deinde in cap. Presbyter, diſt. 91. ſolum ſancitum eſt, vt Presbyteri eam legè obſeruent: Vbi nulla eſt facta Diaconorum, & Subdiaconorum mentio. Panormitan⁹, Gloſſa, & alij Canonici iuris interpretes ſentiunt, in cap. Presbyter, nomine Presbyteri contineri, quotquot ſunt ſacris ordinibus initiati; quod probant ex c. Si quis, de cohabitatione Clericorum, & mulier. Vbi habetur in hunc modum: Si quis conſacerdotum, id eſt, Presbyter, Diaconus, vel Subdiaconus de quacunque ſumina crimine fornicationis ſuſpectus. Et c. 1. 15. q. 5.

Vbi Diaconus quidam, cuius crimen erat ad indicium delatum, Sacerdos appellatur. Ergo appellatione Sacerdotis in ijs, quæ ad fauorem, & beneficium ſpectant, late accipiuntur etiam Diaconi, & Subdiaconi in ſacris Ordinibus conſtituti; quamuis in pœnis, & odijs nõ item. At enim hæc non efficaciter concludunt: quoniam eſt Sacerdotis nomine, Canon. 8, & Iura interdum accipiunt Diaconos, & Subdiaconos, licet Presbyteri non ſint, ſed certè ſi tantum nominis etymologiæ ſpectem⁹, ijs, qui ſacra dat, Sacerdos dici poteſt, quod in Diaconos, & Subdiaconos quadrat: Cæterum appellatione Presbyterorum in Iure nõ veniunt Diaconi, & Subdiaconi. Vnde Nauarrus traſt. de Oratione, ca. 7. nu. 2. planè teſtatur nullum extare in Iure Canonico decretum, quo præcipiatur Diaconis, & Subdiaconis, vt Officium Diuinum perſoluant, id enim licet de Sacerdotibus generatim conſtitueretur, dicere meritò poſſemus, Sacerdotes accipi preſe, & ſtriçtè, non late, & amplè. Ex quo fit, inquit Nauarrus in eodem traſt. de oratione, cap. 7. nu. 2. vt Diaconi, & Subdiaconi generali totius Eccleſiæ conſuetudine, eadem lege teneantur, qua Presbyteri, & Clerici beneficiarij: conſuetudo enim vim legi habet moribus vniuersum recepta.

Secundò queritur, An Clerici ad minores ordines electi, eadè lege alligentur, qua Diaconi, & Subdiaconi? Gloſſ. in c. Si quis Presbyter, paulò ante citato, videtur affirmare; nec diſſentiunt Innocent. Hoſtienſ. Ioan. Andr. & Panormit. in c. 1. de celebra. Miſſa. Cenſent enim, iure quidem cõmuni eos cogi Diuinum officium perſoluere, ſed quia conſuetudo hoc ius abrogauit, liberos eſſe à præcepto preces Canonicas recitandi; quamuis Panormitanus ſubijciat, conſuetudine eos à Iure Canonico excipi, ſed non à Iure diuino: nam eo ipſo, quod ſunt Clerici electi, ad fortè, & hæreditatem Domini vocantur, & ſunt à Laicis omnino diſcreti, & Eccleſiæ priuilegijs gaudet, & eiſdè munerib⁹ potiuntur; & idcirco Diuinū officium eis eſt perſoluedū. Sed proſeçdò Panormitanus nullo firmo conſicit argumeto id, quod cõtendit. Nam Clerici nõ niſi iure Põnificio Horarias preces Canonicas recitare debent, quod ſi iuris Diuini eſſet, vt huiusmodi preces perorarent, nequaquam conſuetudine introductum eſſet, vt ab eo onere liberi eſſent & immunes. Nec quia ad Clericorū gradus quis euehitur, officium Diuinū perſoluere debet: ei nimirū ſatis eſt, ſi debito Clerici officio, & munere fungatur inferuiens Eccleſiæ. **S**I R O G E S, an ea præciſè ratione, qua quis creatus eſt Clericus, aliquas alias preces debeat ad Deū fundere? Quis, qui id affirmat, nec tamè certas, ac ſtatas preces conſtituit. Alij verò definiunt, & determinant eas, dicentes huiusmodi Clericos, ſi quatuor Minoribus ſint Ordinibus initiati, debere quotidie recitare quindecim Pſalmos, qui cõſtituunt, quod vocant canticum graduum, aut ſeptem Penitentium Pſalmos, aut Paruum B. Virginis conſecratum Officium. Si verò prima tantum Clerici conſecrata inſigniti ſint, ab eis quotidie Pſalmum quinquageſimum, cuius initium eſt, Miſerere mei Deus, eſſe recitandum. Ad quod probandum, hæc illi rationem afferunt: quia Clericus, inquitur, neceſſe eſt, vt ſit grato animo erga Eccleſiam, quæ eum ad Clericorum gradum, &

honorem

honorum prouexit: grati enim esse debemus ijs, qui in nos beneficia contulerunt. At Sotus *libr. 10. de iur. q. 5. art. 3.* & Medina *trab. de oratione, q. 7.* manifestè negant tali eos iure, & lege teneri: nam gratias ijs, qui bene de nobis sunt meriti, multis alijs modis, si volumus, & habere, & referre possumus: neque enim ius naturale, vel diuinum certum modum, & rationem hac in parte præscribit. Immo addit Sotus, Episcopum non posse iure eos ad id obligare.

Tertio queritur, An saltem consuetudine tales Clerici adigantur ad preces aliquas quotidie fundendas? Sotus negat vllam esse huiusmodi consuetudinem. Medina tamen *loco citat. Nauar. de orat. c. 7. m. 13. Ledel. in 4. p. 2. q. 16. art. 4. dub. 6.* quique hos præcelsit Palud. *in 4. dist. 15. q. 5. a. 1. docent*, vbi fuerit vsu recepta talis consuetudo, eam ab huiusmodi Clericis seruari debere: nam sicut iure Canonico potest constitui, vt tales preces recitare cogantur; sic etiam consuetudine introduci poterit. & hæc videtur magis probanda sententia.

Quarto queritur, An Episcopi, qui Clericos ad quatuor Minores Ordines, vel ad primam Tonzuram promouent, possint eis hoc onus imponere, vt preces aliquas quotidie recitare debeant? Sunt, qui id affirmant, Sotus, vt dixi, planè negat. Sed certè vbi est consuetudo eas preces recitandi, Episcopi suo officio, & munere funguntur præcipiendo, vt eam seruent: Vbi verò non extat, meritò ambigi potest, an fas sit Episcopis, id oneris, quos dixi, Clericis iniungere. Negat Sotus, sed affirmat Nauarrus *loco citato*. Meo iudicio, si Episcopus solum præciperet, vt semel tantum, vel bis, tertie certos aliquos Psalmos, vel preces recitarent, præceptum vim, & locum haberet tanquam de re bona, honesta, nec difficili, & graui datum: at si præcipiat, vt quotidie recitent; graue tunc onus imponet, & difficile præceptum dabit, quod proinde Clericos minimè tenebit.

Quinto queritur, An si Romanus Pontifex cõcedat, vt aliquis Subdiaconus vxorem ducat, hoc ipso, cum soluat lege Horarias preces Canonicas recitandi. Item, quid sit dicendum, si fingamus Titium matrimonium ratum cum Catharina contraxisse, & deinde clam ad Diaconum, aut Subdiaconi ordinem, & gradum esse promotum, quem Canonum iure, & auctoritate ab ordinis officio, & munere deiection Summus Pontifex ad suam vxorem accedere compellit: Queritur, an eo ipso liber sit ab Horarum Canonicarum pensio? Respondeo, minimè: nam Græci Sacerdotes matrimonio sunt iuncti, & tamen Diuinum Officium præstare coguntur. Deinde, qui Principis beneficio ab vna aliqua lege soluitur, nõ continuo soluitur ab alia, & ab vno vinculo solutus, non soluitur ab alijs: & relaxatio iuris communis beneficio Principis facta, non amplè, sed strictè est interpretanda. Nihilominus tamè iusta subest causa, quia Romanus Pontifex huiusmodi Diaconum, vel Subdiaconum soluat lege preces Canonicas recitandi, eo quòd difficile, & graue sit onus Clerico rei familiari, & vxoria vacanti.

Sexto queritur, An Clerici, siue Beneficij, siue sacris Ordinibus initiati, debeant Diuinum Officium persolvere, si fuerint excommunicatio

ne, interdicto, suspensione, seu irregularitate affecti, vel omni Clericorum officio, & ministerio priuati, vel etiam ab omni Clericorum gradu, & loco deiection? Respondeo, ex communi omnium sententia, vt testatur Syluest. *Hora. quest. 3.* eos omnes adhuc lege, & præcepto recitandi preces Canonicas teneri: quoniam culpa sua in eas pœnas inciderunt. Idem iuris est in eo, qui per sententiam Iudicis fuerit ad triremes damnatus, aut à Turcis captus in triremes coniectus, & remigandi ministerio additus.

Caput VI.

De Religiosis ad Diuinum Officium persoluentum adstrictis.

PRIMO queritur, Quam Religiosi preces Canonicas recitare debeant? Constans est omnium opinio, Religiosos certum aliquem Ordinem regularem Ecclesie auctoritate approbatum professos, & ad chorum, & cantum in eo deputatos, debere Horarias preces Canonicas recitare, tametsi ad nullum Ordinem sacrum promoti fuerint. Innocent. Hostiens. Ioan. Andreas, Abbas, & cæteri. *in cap. 1. de celebrat. Missarum. Idem iuris est de sanctimonialibus sœminis eodem modo professis, vt expressè tradiderunt Anton. 3. par. tit. 13. capit. 4. §. 1. Turrecrem. in cap. 1. dist. 91. quest. 15. Nauarr. de orat. cap. 7. m. 21.* licet alij nihil expressè dixerint.

Secundo queritur, Quomodo iure prædicti Religiosi ad Diuinum Officium adigantur, Canonico ne, an consuetudine, an vi, & ratione ipsius Religionis, quam profitentur? Caietanus *in summa, verbo, Hora canonica*, negat vllò iure canonico eos ad id compelli: Vnde fatetur eos sola consuetudine vbique recepta cogi preces canonicas recitare. Paludanus *in 4. dist. 15. quest. 15. artic. 1. docet*, naturali iure hoc eis onus impositum esse, quia ex Christiani populi bonis in eleemosynam acceptis sustentantur, & viuunt, ac proinde debent pro ijs, qui bene de ipsis sunt meriti, precari. Cæterum probabilior est Caietani sententia: alioquin Nouitij quoque, & Religiosi omnes nondum professi ea lege tenerentur, cum & ipsi ex bonis Laicorum oblatis, & datis alimenta suscipiant.

Tertio queritur, An Nouitij, qui chori, & cantum frequentant, persolvere debeant Diuinum officium? Paludanus videtur affirmare, ob id, quòd ex eleemosynis viuunt, & gaudeant priuilegijs Clericorum. Sed communis est omnium opinio, eos ab hoc onere esse immunes, & liberos: quoniam reliqui doctores solum docet hoc præcepto obligari eos, qui sunt religionem professi, & ad chorum, & cantum destinati.

Quarto queritur, An Religiosi professi, qui Conuersi dicuntur, Horarum precum lege teneantur? Paludanus, & Antoninus *locis citatis*, id videntur affirmare, & Augustinus Anconitanus, teste Syluest. *Hora. q. 2. dist. 7.* quia ex bonis Laicorum viuunt. Sed cæteri communi consensu negant; quoniam, vt paulò ante dixi, Religiosi nullo naturali, aut diuino iure coguntur preces Canonicas recitare; sed consuetudine vsu recepta. At consuetudine huiusmodi Religiosi Conuersi ab hoc onere sunt liberi. Et idem iuris est de Sancti-